

Éghajlatváltozás és egészség – jelentés az egészségügynek

DR. PÁLDY ANNA, ANTAL Z. LÁSZLÓ,
FERENCZ ZOLTÁN

NEMZETI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT
ELKH TK SZOCIOLÓGIAI INTÉZET

A MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPE

Tudomány: iránytű az elérhető jövőhöz

A Jelentés háttere

- Nemzetközi és országos szinten eddig kevesebb figyelmet kaptak az éghajlatváltozás emberek és az egész élővilág egészségét veszélyeztető hatásai ellenére, hogy
- a WHO már több mint 20 éve megállapította, hogy a klímaváltozás jelentősen befolyásolja az emberi egészséget.
- A Részes Felek 2015-ös Párizsi Megállapodása hangsúlyozta, hogy a Feleknek minden, a klímaváltozással kapcsolatos intézkedés, akció kapcsán figyelembe kell venni és erősíteni az egészséghez való jogot.

Indoklás

- Jelentős azon nemzetközi tanulmányok és kiadványok száma, – közöttük az IPCC, a WHO és a Lancet című folyóirat tudományos bizottsága által évről évre kiadottaké is* –, amelyek globális szinten értékelik a klímaváltozás egészségkockázatait.
- A globális megközelítésen túlmenően napjainkra indokolttá vált egy kifejezetten Magyarország helyzetével foglalkozó „Éghajlatváltozás és egészség” című jelentés elkészítése

*<https://www.thelancet.com/countdown-health-climate>

Célkitűzés

- Az EMMI Egészségügyért Felelős Államtitkársága 2020-ban megbízta az ELKH Társadalomtudományi Kutatóközpontot az „Éghajlatváltozás és egészség” Jelentés és Kézikönyv elkészítésével.
- A Jelentés célja az éghajlatváltozás és egészség kapcsolatával foglalkozó nemzetközi és hazai tudományos eredmények összefoglalása a döntéshozók, az egészségügyben dolgozó szakemberek számára, továbbá az érdeklődő szakemberek tájékoztatása.
- A Jelentés megállapításait 12 pontban foglalta össze.

1. megállapítás

- Mivel az éghajlatváltozás a társadalom életének minden területét érinti, ezért az eredményes társadalmi válaszok kidolgozásához és azok megvalósításához nélkülözhetetlen a minél szélesebb körű együttműködés kialakítása.

2. megállapítás

Az előre jelzett változások egyre nagyobb veszélyt jelentenek a hazánkban élő emberek, állatok és növények egészségére és életére, ezeket a kockázatokat csak az **„egy egészség” (One health)** megközelítéssel lehet eredményesen kezelni.

3. megállapítás-I

A klímaváltozás egyre növekvő kihívásokat okoz a hazai egészségügy számára:

- új betegségek megjelenése, a betegstruktúra megváltozása, a betegforgalom, a sürgősségi ellátást igénylő esetek forgalmának növekedése,
- az éghajlatváltozás és a rendkívüli időjárási események miatt
  - az egészségügyi intézmények működőképessége
  - az egészségügyi dolgozók egészsége is veszélybe kerülhet.

3. megállapítás -II

A mérséklés lehetséges eszközei:

- megelőző intézkedések,
- közegészségügyi–járványügyi biztonság megerősítése,
- az egészségügyi és szociális ellátó intézmények és a személyzet célzott felkészítése,
- új technikai lehetőségek alkalmazása (pl. e-health, telemedicina).

4. megállapítás

Fontos a lakosság

- egészségismereteinek bővítése,
- figyelemfelkeltés,
- tudatosítás és oktatás,
- általános és specifikus ismeretek átadása a graduális és posztgraduális képzés során
- a civil társadalom bevonása.

Alapvető fontosságú:

a hagyományos és modern kommunikációs módszerek célcsoportspecifikus alkalmazása.

Különösen fontos a veszélyhelyzetek,

katasztrófaesemények hiteles kommunikációja, a veszélyhelyzetek elkerülésére való felkészítés.

5. megállapítás

- A megalapozott döntések meghozatalához szükségesek a klímaváltozás hatásainak és azok megelőzésének költségszámításai.

6. megállapítás

Az egészségügyi és szociális ellátórendszereknek és önkormányzatoknak fel kell készülniük a rendkívüli helyzetek, elsősorban a hőhullámok hatásainak megelőzésére és csökkentésére. Ehhez szükségesek:

- jól működő korai figyelmeztető-rendszerek,
- intézményi felkészülési tervek
- a szociális ellátás ilyen irányú bővítése

HASZNOS TANÁCSOK KÁNIKULA IDEJÉRE
A HŐHUTA MEGELŐZÉSE ÉS KEZELÉSE ÉRDEKÉBEN FIATAL ANYUKÁK ÉS KISGYERMEK SZÁMÁRA

• Csúszdák, kőzsermeket ügyesen elengedve! Ha sétálnak a hőgömbökhöz!

• A forró kültérben sok helyettől igényesek a szoptatásnál is, mindig kínálgassuk őket friss vízzel, vagy páci sőt fertőtlenítő szert használva a szoptatás után.

• Tartsd mindig kézzel napernyővel vagy árnyékos helyen a gyermeket!

• Tartsd mindig kézzel napernyővel vagy árnyékos helyen a gyermeket!

MIT IGYON

Víz, ásványvíz, tea, szénsavmentes italok, paradicsomlé, aludtje, kefir, joghurt, lekvár.

MIT NE IGYON

Kávé, alkohol tartalmú italok, magas koffein- és cukortartalmú italok.

KATK

7. megállapítás

Gyors és hatékony reakció szükséges - a klímaváltozás hatásai közül - rendkívüli időjárási események esetén.

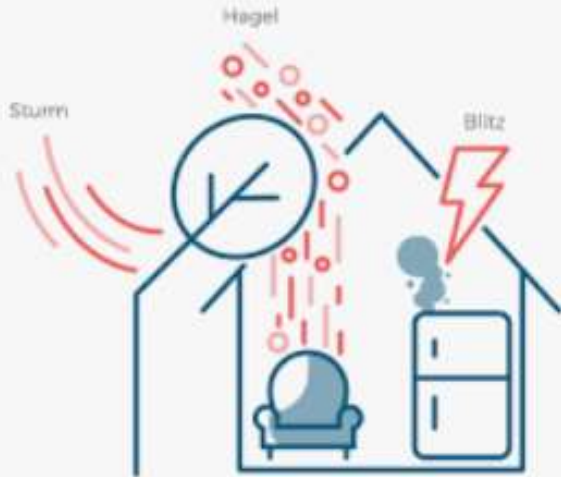
Az extrém időjárási helyzetek jelentős mértékben megterhelik a védekezésre rendelt szervek, szervezetek védekezési potenciálját.

Ezért szükséges növelni a védekezésbe bevonható önkéntes erők létszámkapacitását, erősíteni a felkészültségüket az egyes kártípusok elhárítására, felszámolására.

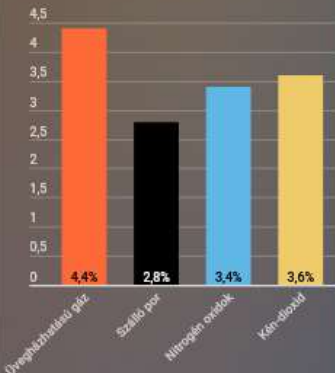

8. megállapítás

A károk enyhítésének és a társadalmi veszteségek csökkentésének egyik fontos eszköze az új biztosítási konstrukciók kialakítása, elérhetővé tétele a társadalom minden csoportja számára.

Az egészségügyi rendszerek és a környezetterhelés

Globális szinten az egészségügyi rendszerek karbonlábnyom-hozzájárulása a teljes kibocsátáshoz a légszennyezőket tekintve, 185 ország adata alapján, 2000 és 2015 között.

Az egészségügy karbonlábnyomát meghatározó tényezők

Magyarország

A fenti, jobb oldalon látható módszert alkalmazva hazánkban 2015-ben az egészségügy karbonlábnyom hozzájárulása egy főre számítva 0,3 tonna/fő volt, ami az ország teljes kibocsátásának 2,91%-a.

9. megállapítás

Csökkenteni kell az egészségügyi és szociális szektor karbonlábnyomát, erősíteni kell alkalmazkodóképességét a fenntartható fejlődés célkitűzéseivel összhangban, a WHO ajánlásainak figyelembevételével.

10. megállapítás

- Az éghajlatváltozás és a népesedési folyamatok különböző elemei között szoros kapcsolat áll fenn, a negatív hatások felerősíthetik egymást:
  - az elöregedés,
  - a gyermekvállalás,
  - a túlnépesedés és a migráció
- A két területen jelentkező kihívásokra a közöttük fennálló összefüggések számbavételével jobb válaszok adhatók, mint mellőzésük esetén.

11. megállapítás

Az ökológiai válság és a klímaváltozás egyaránt aggodalomra adnak okot. A válaszok kidolgozásának és megvalósításának egyik alapvető feltétele ezen aggodalmak csökkentése mentálhigiénés szakemberek segítségével.

<https://anotherendoftheworld.org/2020/01/11/the-five-stages-of-climate-grief/>

12. megállapítás

Egyre több országban helyeznek hangsúlyt az orvosok és az egészségügyi szakdolgozók képzésében a klímaváltozás egészséghatásainak oktatására, mely igény már Magyarországon is megjelent.

<https://www.wfdd.org/story/medical-residents-learn-treat-growing-health-hazards-climate-change>

Következtetés

A Jelentés megerősíti, hogy

- az éghajlatváltozás veszélyezteti az emberek és az élővilág egészségét, hatást gyakorol az egész társadalomra.
- A szakmai előrejelzések alapján biztosra vehető, hogy
  - ez a veszély az elkövetkező években és évtizedekben Magyarországon is növekedik fog.
- A Jelentés összefoglalja, hogy a társadalom különböző intézményei és csoportjai mit tudnak tenni
  - ennek a veszélynek a csökkentése és
  - a várható változásokhoz történő alkalmazkodás elősegítésének érdekében.

Szerzők

Név	Fejezet	Név	Fejezet
Ambrusz József	1	Páldy Anna	1., 2., 3., 6., 7., 8.
Antal Z. László	2., 5., 6.	Pári András	5.
Bánszky Judit	2.	Purebl György	7.
Bobvos János	1., 2., 3., 6.	Szabó Zsolt	5., 8.
Csépe Péter	8.	Szombathelyi Szilvia	5.
Ferencz Zoltán	4.	Teknős László	4.
Girán János	8.	Trájer Attila János	1.
Huszár András	6., 7.	Uzzoli Annamária	6.
Koltay Erika	2.	Varga Ildikó	1.
Nyári Orsolya	1.	Velkey György	2.

Köszönetnyilvánítás

Készült az Emberi Erőforrások Minisztériuma felkérésére az
EMMI IV/1183-1/2020/EGST Éghajlatváltozás és egészség projekt keretében
2020

Látogasson el ide:

<https://szociologia.tk.hu/eghajlatvaltozas-es-egeszseg-szociologia>

<https://www.facebook.com/Éghajlatváltozás-180-fok-102811448801111>

Iratkozzon fel a Hírlevélre!

Éghajlatváltozás és egészség projekt folytatása 2021

Telefondoktor: Eljött a távgyógyítás ideje?

Magyarországon az újszerűbb és újabb kibernetikának közel 3 százaléka az egészségügyi ellátással összefüggő tevékenységekből adódik.

Az egészségügy működtetéséhez önmagában is sok energia szükséges. Emellett jelentős mennyiségű anyagot, terméket használnak fel, így a keletkező hulladék is számottevő. De már önmagában az a tény is növeli az üvegházhatású gázok kibocsátását, hogy az orvosi személyesen felkeresve közlekedni kell. Ez utóbbira megoldás, ha a fizikai orvos-beteg találkozások számát csökkentjük. Az eszköztár adott: a modern infokommunikációs rendszerek, a telemedicina, a keletkező dokumentumok papír alapú kezelése helyett az elektronikus megoldások, vagyis az úgynevezett e-egészségügy fejlesztése mind-mind ezt célt szolgálják. Egy nemrég megjelent tanulmány azokat a publikációkat tekintette át, amelyek az egészségügyi szolgáltatások karbonlábnyomának változását vizsgálták a telemedicina bevezetésének függvényében: eszik-e a karbonlábnyom? Igen.

[Kattints a folytatásra!](#)

TK és intézetek - Hírek - Intézet - Kutatók - Kutatások - Kutatási irányok - Kapcsolat

tksz | Társadalomtudományi Kutatóközpont
Szociológiai Intézet
Magyar Tudományos Akadémia Kiváló Kutatóhely

ELKH | Eötvös Loránd
Kutatóintézet

Éghajlatváltozás és egészség

- Járóhelyzet az társadalom - kutatók, hírek
- Ésémények
- Publikációk
- Dokumentumok
- Sajtóközlemények
- social hu - online folyóirat
- 20. Szabad Hangja Archivum
- Ruralization
- RE-DWELL
- BRIDGES
- Éghajlatváltozás és egészség**
- Cross Work
- Mobilis Kutatói Centrum MTA Kiváló tudományi projekt
- Családtudományi Kutatói Centrum
- Társadalmi Ökológiai és Klíma Kutatói Centrum
- Webmail

Bemutatkozás

Az éghajlatváltozás az elmúlt évtizedekben a legfontosabb környezeti kérdés volt, amelynek várható következményei ma már világos körben láthatók. E jelenléti események előrelépése az éghajlatváltozás az emberek és az egész közösség egészségét veszélyeztető közvetlen hatásai miatt. Az események során eddig kevés figyelmet kaptak.

A MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPE

Az MTA programsorozata

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

mta.hu

